

UCHWAŁA

Dnia 23 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Sławomir Niedzielak (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

Ławnik SN Joanna Dominiak

Protokolant Ewa Śliwa

w sprawie R. R. sędziego Sądu Rejonowego w K.,
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 23 stycznia 2019 r.,
zażaleń jego obrońców
na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 14 września 2018 r., sygn. akt ASDo [...] o zezwoleniu na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k.

uchwała:

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżoną uchwałę;**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] uchwałą z dnia 14 września 2018 r., sygn. akt ASDo [...] po rozpoznaniu wniosku

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w L. z dnia 4 września 2018 r., sygn. akt PO I Ds [...] r.:

- I. Na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w K. - R. R. za czyn polegający na tym, że:

daty bliżej nieustalonej w okresie od 30 maja 2016 r. do 8 czerwca 2016 r. w K., województwie [...], jako funkcjonariusz publiczny – sędzia Sądu Rejonowego w K., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, będąc uprawnionym do sporządzenia dokumentu – protokołu rozprawy głównej z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie II K [...], przekraczając uprawnienia, nie mając prawa wyłącznie rozporządzać, usunął z akt sprawy kartę 37 zawierającą 3 i 4 stronę w/w protokołu, a następnie ingerując w system elektroniczny SAWA CURRENDA, dokonał jego przerobienia poprzez naniesienie treści „Sąd postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania dowody 65, 66 ze zbioru A k.3-6, 22-23, 35, 41-42, 52, 58, 53, 57, 54, 55, 56”, umieszczając go w aktach głównych w sytuacji braku faktycznego uznania za ujawnione bez odczytywania dowodów podczas rozprawy w dniu 11 maja 2016 r., czym poświadczył nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, przez co działał na szkodę interesu publicznego – to jest o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 276 kk w zb. z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 1 kk;

- II. Na podstawie art. 129 § 2 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych zawiesił sędziego R. R. w czynnościach służbowych i obniżył mu wynagrodzenie na czas trwania tego zawieszenia o 25%;
- III. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Zażalenia na tę uchwałę złożyli obrońcy sędziego: adw. S. S. i prokurator A. A..

Adwokat S. S., na podstawie stosowanego w drodze analogii art. 55 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 8 grudnia 2017 r. w zw. z art. 80 i 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów

powszechnych w zw. z art. 425 § 1 i 2 kpk zaskarżył uchwałę w całości i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk zarzucił uchwałę:

I. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały, a to:

- 1) art. 80 § 2 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych poprzez wydanie przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego R. R. w sytuacji, gdy nie zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa, brakuje jakichkolwiek dowodów obciążających sędziego R. R., a Prokuratura Okręgowa w L. zaniechała przeprowadzenia szeregu istotnych czynności postępowania dowodowego, pozwalających na poczynienie prawidłowych ustaleń w sprawie karnej;
- 2) art. 4, 7 i 410 kpk, polegającą na przekroczeniu przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] granic swobodnej oceny dowodów, skutkującym jej dowolnością oraz wybiórczej i niepełnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz oparciu uchwały jedynie na części ujawnionego w postępowaniu immunitetowym materiału dowodowego z pominięciem istotnych dowodów przemawiających na korzyść sędziego R. R. w postaci opinii biegłego z zakresu badań pisma ręcznego z dnia 27 maja 2017 r. (karta 51-80 akt sprawy karnej o sygn. PO Ds. [...]) protokołu oględzin systemu informatycznego SAWA CURRENDA (k.30-31 akt sprawy karnej o sygn. PO Ds. [...]) oraz zeznań A. H. – G. z dnia 24 marca 2017 r., E. B. z dnia 26 kwietnia 2017 r. i B. G. z dnia 22 marca 2017 r.;
- 3) art. 5 § 2 kpk, polegającą na rozstrzygnięciu przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] niedających się usunąć wątpliwości występujących w zgromadzonym materiale dowodowym na niekorzyść sędziego R. R.,

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonej uchwały, mogący mieć wpływ na treść uchwały, polegający na niesłusznym uznaniu, że materiał dowodowy zgromadzony w toku

postępowania pozwala na przyjęcie, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego R. R. przestępstwa usunięcia z akt sprawy o sygn. II K [...] karty 37 i przerobienia protokołu rozprawy z dnia 11 maja 2016 r., poprzez naniesienie treści „Sąd postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania dowody 65, 66 ze zbioru A k. 36(...) 56” poprzez ingerencję w system elektroniczny SAWA CURENDA i umieszczenia protokołu w aktach sprawy, tj. przestępstwa z art. 231 § 1 kk, w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 276 kk w zb. z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 1 kk, podczas gdy wszechstronna analiza materiału dowodowego przeczy powyższemu zażaleniu.

W konkluzji, na podstawie art. 427 § 1 i art. 437 § 2 kpk wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały przez odmowę udzielenia zezwolenia na pociągnięcie sędziego R. R. do odpowiedzialności karnej lub o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w [...] do ponownego rozpoznania.

Obrońca – prokurator A. A., działając na podstawie art. 425 § 1, 2 i 3 kpk i art. 459 § 3 kpk w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. DZ. U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.) również zaskarżyła uchwałę w całości na korzyść sędziego.

Powołując się na art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 2 i 3 kpk w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych zarzuciła uchwale:

- 1) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 4, art. 6, art. 7 art. 9 § 1, art. 74 § 1 kk, art. 313 § 1 kpk poprzez powzięcie uchwały wyrażającej zgodę na pociągnięcie sędziego R. R. do odpowiedzialności karnej i uznanie, że zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa z art. 231 § 1 kk, w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 276 kk

w zb. z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 1 kk, podczas gdy w toku postępowania nie zbadano i nie uwzględniono wszystkich istotnych okoliczności sprawy przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść, nie przeprowadzono z urzędu dostępnych dowodów, a zgromadzony niepełny materiał dowodowy oceniono dowolnie i wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, z naruszeniem prawa do obrony w aspekcie prawa do znajomości stawianych zarzutów oraz poprzez przerzucenie ciężaru dowodzenia na osobę, wobec której ma być wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutów przy jednoczesnym pozbawieniu jej dostępu do źródeł dowodowych, w sytuacji, gdy rzetelnie przeprowadzona ocena zgromadzonych dowodów prowadzi do wniosku, że nie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa;

- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę uchwały, mający wpływ na jej treść, polegający na nieprawidłowym ustaleniu przebiegu rozprawy z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie II K [...] Sądu Rejonowego w K., a także okoliczności sporządzenia protokołu z tej rozprawy i uzasadnienia wydanego wówczas wyroku, a w konsekwencji błędnym przyjęciu, że doszło do poświadczenia nieprawdy przez sędziego R. R. w protokole przedmiotowej rozprawy.

W konkluzji, na podstawie art. 437 § 1 kk w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych wniosła o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez odmowę zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego R. R. za czyn opisany we wniosku Prokuratora Okręgowego w L. z dnia 4 września 2018 r., PO 1 Ds. [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenia nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie. Analiza zaskarżonej uchwały przez pryzmat wywodów zawartych w zażaleniach obydwójga obrońców, w odniesieniu do zebranego materiału dowodowego, nie daje podstaw do podzielenia podniesionych przez skarżących zarzutów i zakwestionowania

ustalenia Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego R. R. przestępstwa, które w świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. DZ. U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.) stanowi jedyną przesłankę zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

Obydwa zażalenia zasadzają się na nietrafnym założeniu, że zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej może nastąpić dopiero wówczas, gdy stan materiału dowodowego zgromadzonego w prowadzonym postępowaniu pozwala, nie tyle nawet na wniesienie do sądu aktu oskarżenia, ale wręcz wydanie przez sąd wyroku skazującego.

Przedmiotowe założenie kłóci się wprost ze wskazaną na wstępie, określoną w art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych przesłanką wydania zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, a tym samym istotą postępowania w tym przedmiocie.

Tymczasem trzeba wyraźnie podkreślić, że postępowanie o zezwolenie na pociągnięcie sędziego jest wyłącznie postępowaniem incydentalnym w ramach toczącego się postępowania przygotowawczego. Jego celem nie może być zatem dublowanie postępowania karnego także w warstwie procesowej i nie sposób przyjąć, aby na Sądzie Dyscyplinarnym ciążyły tożsame obowiązki procesowe, co na Sądzie rozpoznającym sprawę i wyrokującym po wniesieniu przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia.

Z tych przyczyn trudno podzielić stanowisko obrony, że uchwała jest dotknięta obrazą szeregu przepisów postępowania wskazanych w zarzutach obydwu zażeń i to mającą taki wpływ na jej treść, aby zachodziła konieczność jej uchylenia albo zmiany, z uwagi na to, że aktualny stan dowodów w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym oraz sposób procedowania przed Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjnym w [...] wykluczały zasadność zezwolenia na pociągnięcie sędziego R. R. do odpowiedzialności karnej.

Należy podkreślić, że podjęcie uchwały o zezwoleniu na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej otwiera wprawdzie możliwość przedstawienia sędziemu zarzutów w postępowaniu przygotowawczym, ale takiej

decyzji nie implikuje. Sędzia zaś będzie korzystał z pełni gwarancji procesowych przewidzianych przez Kodeks postępowania karnego, w tym z zasady dwuinstancyjności przed sądami powszechnymi, tak w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności karnej, jak i ewentualne incydentalnych. Nim jednak do tego dojdzie prokurator będzie musiał wywiązać się ze swych obowiązków we właściwy sposób tak, aby możliwe było w ogóle wniesienie aktu oskarżenia, a zatem aby popełnienie przez sędziego przestępstwa było uzasadnione w zdecydowanie wyższym stopniu, niż wymagany do podjęcia decyzji o zezwoleniu na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, czy też przedstawienia mu zarzutów.

W realiach niniejszej sprawy nie sposób siłą rzeczy podzielić również zarzutu, że Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] dopuścił się dyskredytującego uchwałę błędu w ustaleniach faktycznych.

Przytaczanie wywodów uzasadnienia zaskarżonej uchwały relacjonującego stan dowodów i wypływające z nich w świetle przesłanki z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych byłoby z oczywistych względów zbędne.

Należy jedynie skonstatować, że Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] w oparciu o przedstawiony materiał dowodowy, wykazał, że w/w przesłanka w stosunku do sędziego R. R. zachodzi.

W kontekście przeprowadzonych na stan podjęcia uchwały dowodów należy podkreślić, że obrona stara się bagatelizować fakt, że ujawniono, że w postępowaniu II K [...] Sądu Rejonowego w K. sporządzono dwa protokoły dotyczące tej samej rozprawy, których treść jest w istotnym zakresie rozbieżna. Okoliczności wydania kopii pierwszego z nich stronie postępowania w świetle zeznań świadków i wniosku o jego wydanie nie powinny pozostawiać wątpliwości, że kopia została sporządzona z dokumentu autentycznego, choć oczywiście zachodzi konieczność przeprowadzenia badań porównawczych pisma, w szczególności w zakresie podpisów sędziego i protokolanta, co powinno zostać w pierwszej kolejności uzupełnione w dalszym postępowaniu. Dokument ten musiał, zatem w części zostać wyłączony z akt sprawy i w tym zakresie zastąpiony

kartą, która aktualnie jest do nich włączona, a na której zgodnie z treścią opinii biegłego znajdują się autentyczne podpisy: sędziego i protokolanta. Faktem jest również, że najpóźniej w dniu 8 czerwca 2016 r., która to data zbiega się ze zdaniem przez sędziego uzasadnienia wyroku i wydaniem jego odpisu stronie postępowania, dokonano modyfikacji treści protokołu rozprawy w sądowym systemie ewidencyjnym i że nastąpiło to przy użyciu loginu w/w protokolanta. Oceniając całość tych okoliczności nie sposób abstrahować, co czyni obrona, od obowiązków procesowych i w zakresie wewnętrznego toku urzędowania zarówno sędziego przewodniczącego rozprawie, jak i protokolanta oraz określonej przez w/w przepisy relacji służbowej pomiędzy tymi podmiotami, a w szczególności wiodącej roli sędziego w całej omawianej sekwencji procesowej, aż do sporządzenia i podpisania uzasadnienia (także w relacji do asystenta sędziego).

Z opisanych względów nie sposób uznać, aby nie doszło do przestępstwa oraz podważyć ustalenie, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia tego przestępstwa przez sędziego R. R., niezależnie od tego, co wykaże dalsze postępowanie, w tym w zakresie opisu czynu i jego kwalifikacji prawnej, także w aspekcie form zjawiskowych przestępstwa określonych w art. 18 Kodeksu karnego.

Analiza zaskarżonej uchwały w świetle rzeczonego materiału dowodowego wyklucza, zatem aby była ona dotknięta błędem w ustaleniach faktycznych, a wywody środków odwoławczych mają generalnie charakter polemiki z zaskarżonym rozstrzygnięciem i nie są w stanie go podważyć.

Jednocześnie stwierdzić trzeba, że w powyższych okolicznościach zasadność decyzji o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżenia mu na czas zawieszenia wysokości wynagrodzenia jest oczywista.

Kwestię kosztów postępowania określa stosowany przez analogię art. 133 z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uchwalił jak na wstępie.